

Túrfrágreiðing - Magnus Heinason: Svartkjaftur sunnanfyri, túrur 1812, 28/3-11/4 2018

Fólk frá HAV: Jan Arge Jacobsen, Leon Smith, Jens Arni Thomassen og Mourits Mohr Joensen

Ábyrgd: Jan Arge Jacobsen

Endamáll: At kanna nøgdirnar av svartkjafti sunnan fyri Føroyar og í norðara parti av gýtingarøkinum. Ekkókanningin er partur av felagskanningunum av gýtingarøkinum hjá svartkjafti skipaðar undir ICES "Working Group of International Pelagic Surveys" (WGIPS), saman við Noregi og ES.

Reiðskapur: Svartkjaftatrol (flótitrol), CTD og WP2 glúpur.

Um túrin: Kalibrering av ekkóloddi varð gjørt mikudagin 28/3. Dagin eftir varð farið suðureftir á positiónum 59.51N 06.00W, har kanningarnar byrjaðu sambært ætlaðu siglingarleiðini (**Mynd 1**). Veðrið var gott meginpartin av túrinum, tó at landnyrðingurin var trúur trígjar teir seinastu dagarnar.

Umframt Magnus Heinason, luttóku fyra onnur skip í kanningini, tey vóru Celtic Explorer (Írland), Kings Bay (Noreg), Tridens (Holland) og Miguel Oliver (Spania). Hesi skipini kannaðu gýtingarøkini vestan fyri Írland og Skotland (**Mynd 6**), meðan Magnus Heinason kannaði økið sunnan fyri markið og bankarnir sunnanfyri.

Hita- og saltmátningar vórðu tiknar við CTD frá vatnskorpunum niður á 1000 m, ella niður móti botni, um tað var grynri enn 1000 m. Ætikanningar vórðu gjørdar við einum WP-2 planktonglúpi frá vatnskorpunum og niður á 200 m dýpi. Nøgdir av svartkjafti varð mátað við ekkóloddi (ekki-integratori), sum síðani varð roknað um til tons av fiski. Trolað varð javnan, fyri at greina sundur ekkóskriftina undir kanningunum.

Fyribilsúrslit:

Svartkjaftur

Fyribilsúrslitini vísa, at væl meira er til av svartkjafti í føroyskum øki í ár í mun til í fjør. Meginparturin av svartkjaftinum í kanningini í ár eru 2013 og 2014 árgangirnir, sum eisini sóust í kanningunum fjør. Hesin fiskurin er 25-27 cm til longdar (**Mynd 4**). Í einum av hálinum á Wyville Thomson Rygginum var meginparturin smáur svartkjaftur um 21 cm, hetta er helst 2016 árgangurin (**Mynd 4**). Tað hevur ikki verið nógv at sæð til henda árgangin í kanningunum higartil, og hann verður tí mettur at vera undir miðal.

Svartkjafturin gerst kynsbúgvinn vanliga sum tvey til trý ára gamal fiskur. Tann óbúni fiskurin ferðast ikki suður í gýtingarøkini og verður tí standandi í føroyskum øki suður móti Wyville Thomson Rygginum, meðan tann búni svartkjafturin fer longur suður at gýta. Vanliga kemur svartkjafturin norður aftur í føroyskt øki seint í apríl eftir gýtingina. Nakað av gýting er eisini í føroyskum øki millum Bankarnar sunnanfyri. Tí er lutfalsliga nógv av óbúnum svartkjafti í okkara øki frá februar út í apríl.

Ekkóskriftin av svartkjafti er víst í **Mynd 2** og **3**. Svartkjafturin stóð á 350-550 m dýpi, har hann vanliga plagar at standa. Longdarbýtið av svartkjafti er víst í **Mynd 4**. Miðallongdin í

kannaða økinum liggur um gott 25 cm og miðalvektin um 107 g. Hetta er eitt vet minni enn í fjør, tá tølini vóru ávikavist 26 cm og 115 g.

Lakssild og prikkafiskur

Nógv lakssild var at síggja í ár, og hon stóð sum ein meir ella minni samanhangandi lind ovarlaga í sjónum, frá vatnskorpuni um náttina, og niður á 250 m dýpi um dagin. Eisini var nógvur prikkafiskur at síggja, hann stóð djúpari, frá 250 til 700 m dýpi.

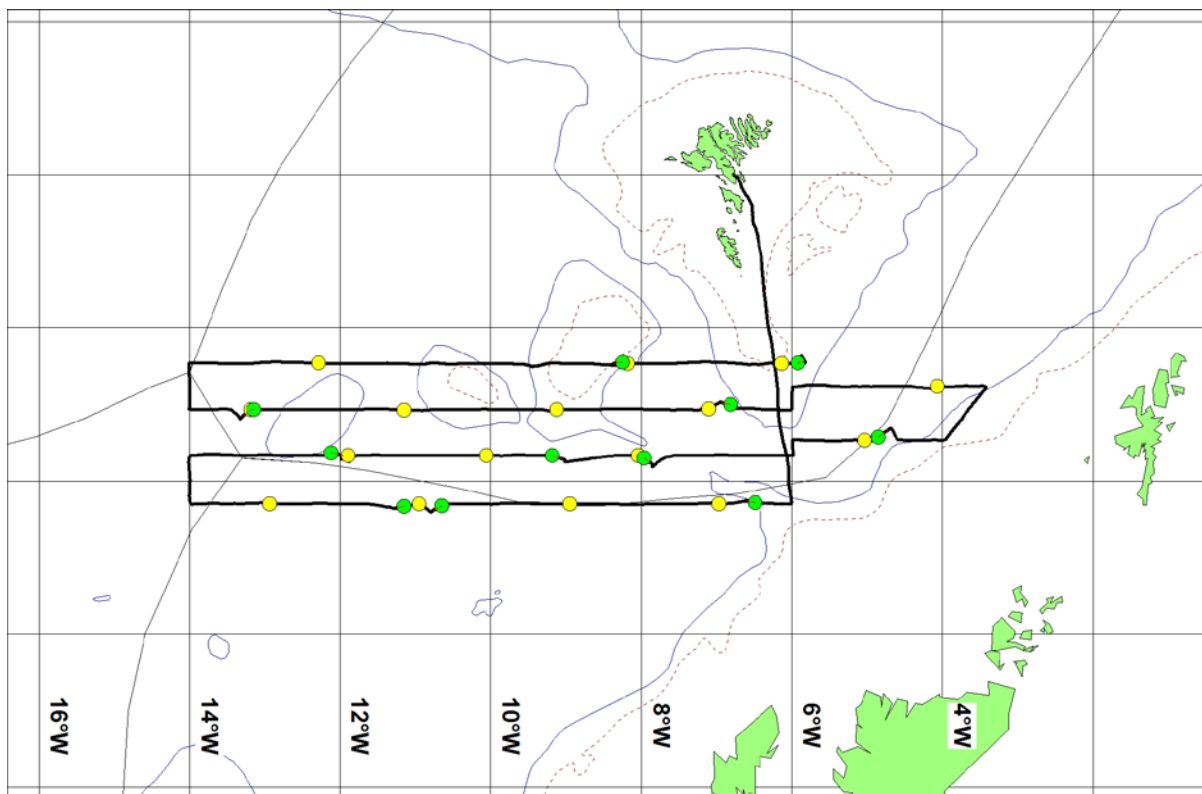
Æti og hydrografi

Krill var at síggja í mestsum øllum økinum á 450-750 m dýpi. Sum vanligt hesa tíðina (tíðliga á árinum) var sera lítið av æti (reyðæti) í ovaru løgunum, tað er frá vatnskorpuni og niður á gott 100 m dýpi. Hitin í vatnskorpuni í kanningarøkinum var millum 7 og 8,5°C, nakað sum í fjør (**Mynd 5**).

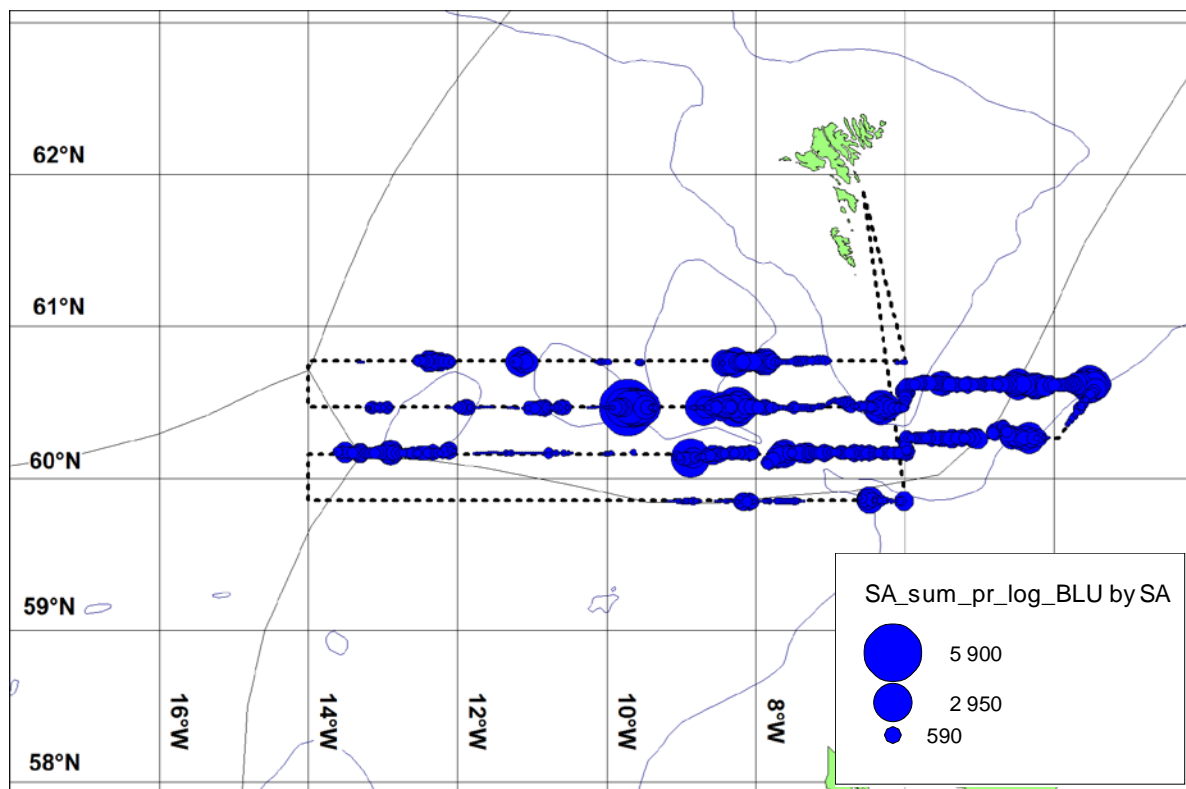
Sýnistøka: Trolað varð javnan fyri at greina sundur ekkóskriftina undir kanningunum, og 592 nytrur til aldursgreining av svartkjafti vórðu tiknar av veiðuni, umframt magar til at kanna føðina. Tilsamans vórðu 16 støðir við planktonglúpi og CTD mátitóli gjørdar.

Samlaða nøgdin av svartkjafti, har tølini frá øllum rannsóknarskipunum eru við, verður roknað á fundi í Keyptmannahavn 24-26 apríl.

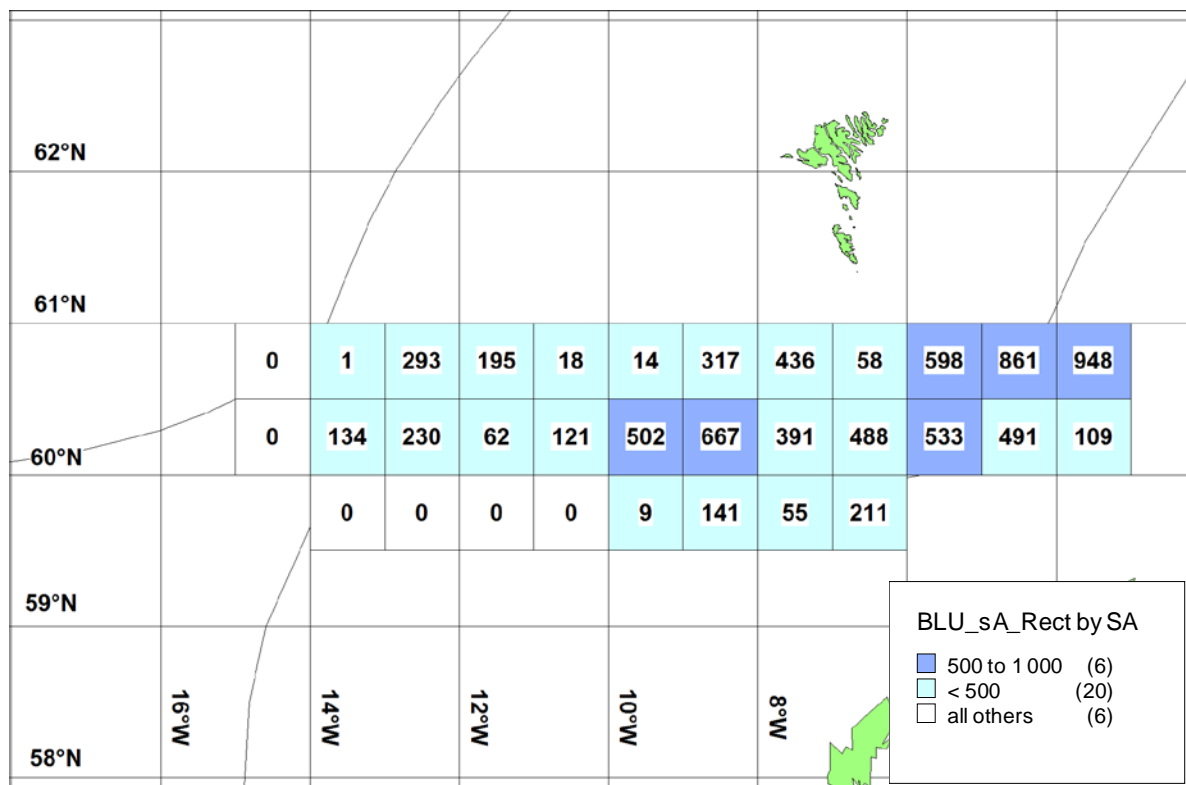
Jan Arge Jacobsen
Havstovan 11/4 2018

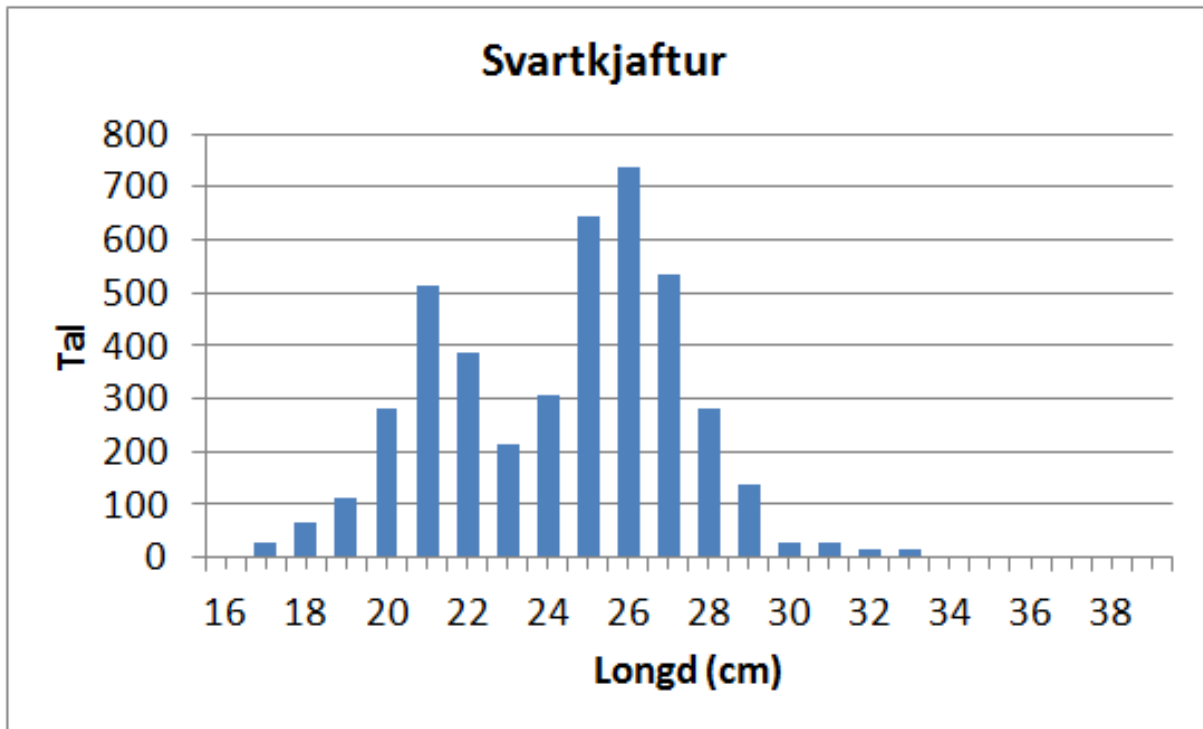
Mynd 1. Siglingarleiðin (svartar strikur), CTD støðir (gulir sirkklar) og trolstøðir (grønir sirkklar) hjá *Magnusi Heinasyri* á svartkjaftatúrinum 1812, 28/3-11/4 2018.

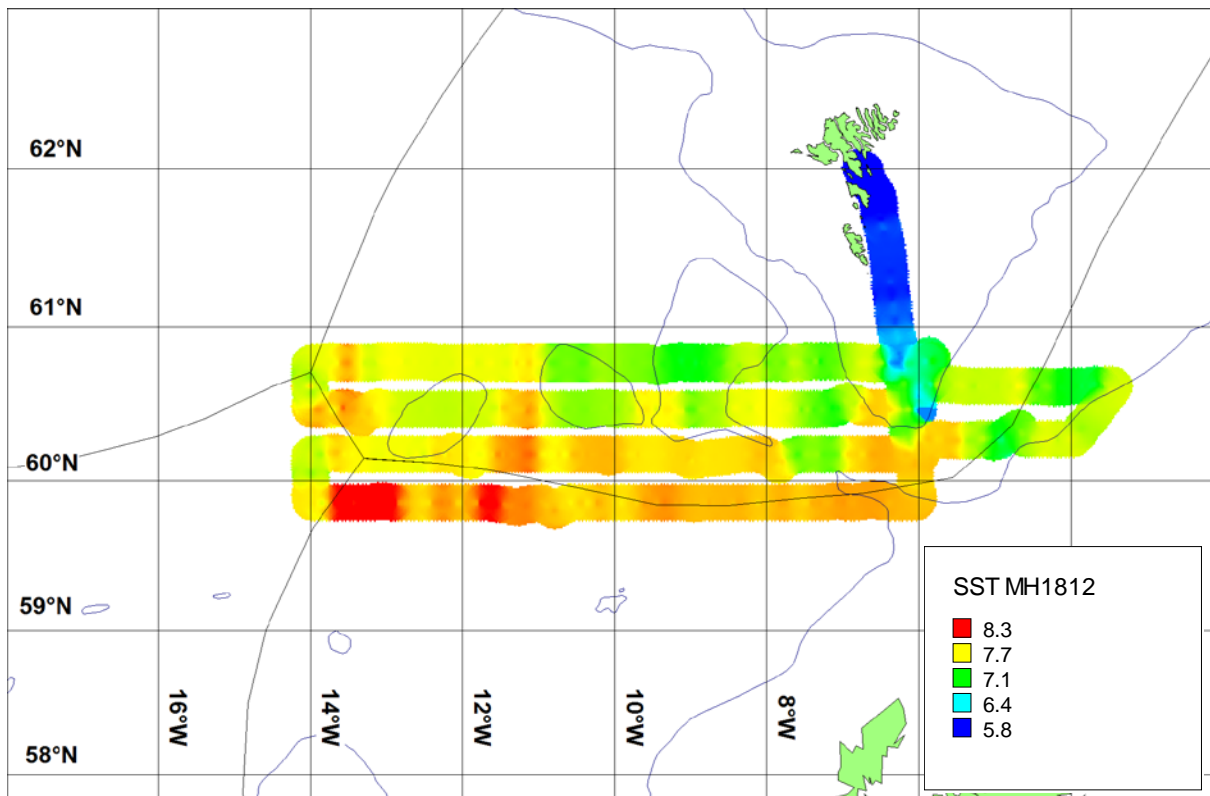
Mynd 2. Ekkóvirðir av svartkjafti (s_A , m^2/nm^2) sunnan fyri Føroyar á túri 1812, 28/3-11/4 2018. Nøgðin er víst sum sirkjar, har støddin á sirklinum vísir, hvussu nógv av svartkjafti stóð undir skipinum.

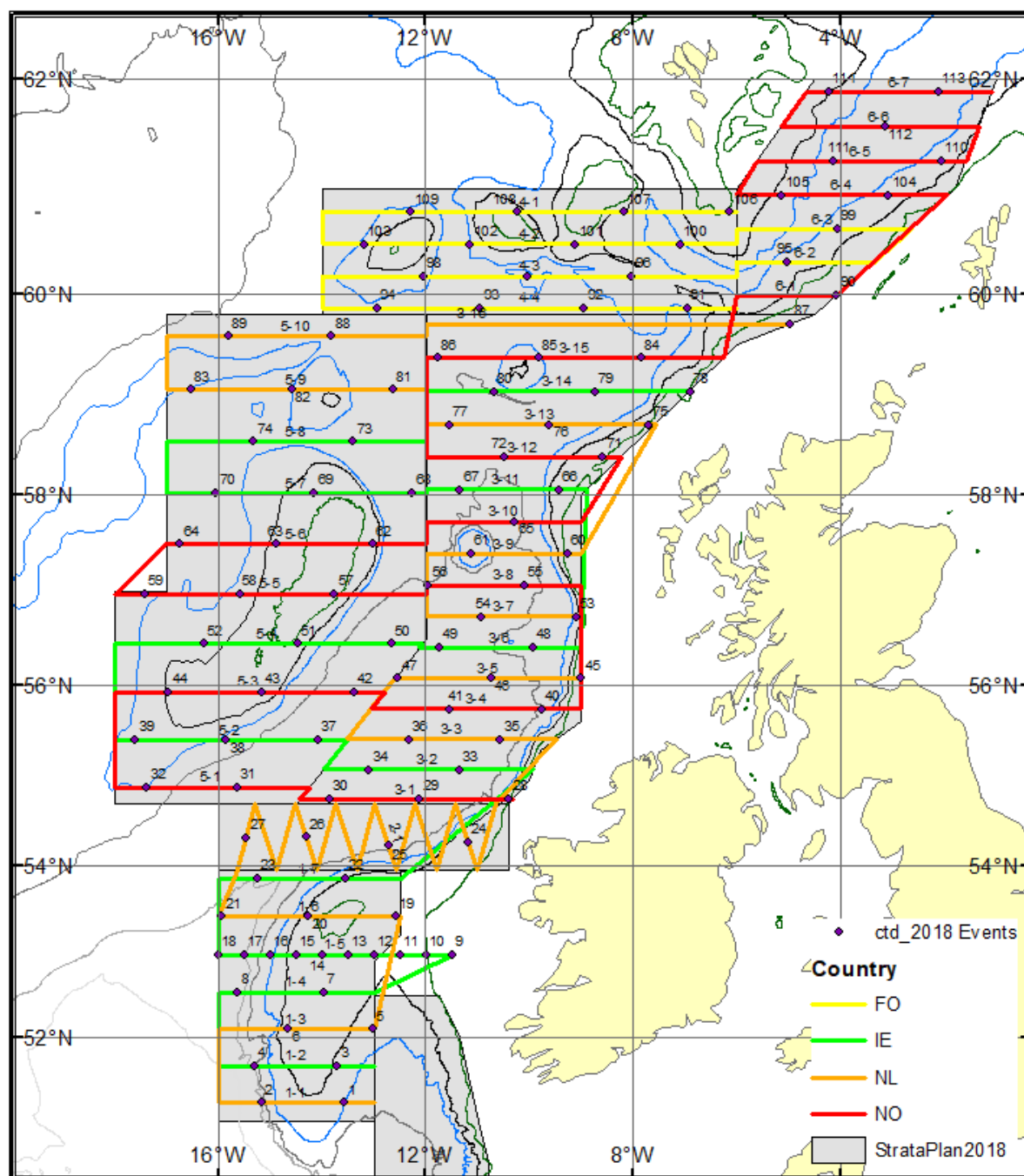
Mynd 3. Ekkóvirðir av svartkjafti pr. hagtalspunct (0.5×1 gradir) sunnan fyri Føroyar á túri 1812, 28/3-11/4 2018.

Mynd 4. Samlað longdarbýti av svartkjafti sunnan fyri Føroyar á túri 1812, 28/3-11/4 2018.

Mynd 5. Hitin ($^{\circ}\text{C}$) í vatnskorpunni á túri 1812, 28/3-11/4 2018.

Mynd 6. Siglingarleiðirnar hjá teimum fýra luttakandi rannsóknarskipunum á svartkjaftakanningunum í mars-apríl 2018. Siglingarleiðin hjá Magnus Heinasyni er víst við ljósagulum strikum. Umframt luttók spanska *Miguel Oliver* longur suðuri (ikki víst á myndini).